

XXXI évfolyam

Szerkesztő: Dr. Marlon Ernő
A szerkesztésért és kiadásért
felelős: Schön DezsőSzerkesztőség és kiadóhivatal:
Tel-Aviv, Salomon 20

הארץ

דפוס: דפוס הארץ
PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

מזרח הדרום
(אזור קלטה)

עיתון יומי כלכלי-מסלחתי
בשפה העברית • שנה ל"א

המחיר: ד"ר א. מרטון
דוד שן

המחלקה: תל-אביב
תל-אביב, רח' קלטה 20

BEN GURION MINISZTERELNÖK ISMERTETTE AZ ÚJ KORMÁNY MEGALKOTÁSÁNAK ÉS MŰKÖDÉSÉNEK ALAPELVEIT ÉS FELTÉTELEIT

Minden pártnak és személynek, ha részt akar venni a kormányban, vállalnia kell az együttes felelősséget annak politikai vonaláért

Ben Gurion miniszterelnök hét-
rön este nagyjelentőségű beszédben
ismertette az alkotmányozó nemzet-
gyűlési választások után előállott
politikai helyzetet és az új kor-
mány megteremtésével kapcsolatos
alapelveket. Beszéde elején a minisz-
terelnök méltatta a választások je-
lentőségét. Elismeréssel emlékezett
meg a polgárság fegyelmességére és fe-
lelőségére magatartásáról, vala-
mint a választásokat előkészítő
Grünbaum belügyminiszteréről és mun-
katársairól.

Ezután a miniszterelnök így foly-
tatta:

- Csak az alkotmányozó nemzet-
gyűlés illetékes arra, hogy a választá-
sok eredményeit a valóságba ültet-
se át törvények, valamint bel- és
külpolitikai irányvonalak megállapí-
tása formájában. Egyetlen személy,
vagy csoport sem jogosult arra, hogy
magának vindikálja ezt a jogot, mi-
előtt erre nem kapott felhatalma-
zást a szuverén nemzetgyűléstől.
Egyelőre valamennyiünknek csak ki-
vényságokat, reményeket és követelé-
seket lehet kifejezésre juttatnunk,
ha az illető úgy látja, hogy abból
haszna lehet a közösségnek. Mint en-
nek a közösségnek egyik tagja, élek
azzal a joggal, hogy a nyilvánosság
előtt kifejtsem néhány gondolatomat
ebben a tekintetben. A választások
előtt az elvbarátaim meggyarazták
és amennyire szabaddá tudtam maga-
mat tenni erre a célra, magam is rá-
mutattam, melyik az az út, amelyet a
kormány követni akar, ha nekünk kell
majd ezt megvalósítanunk. Többek kö-
zött kijelentettük, hogy a chaluci
értékek hűségesség megőrzésével és a
cionista szocialista szemlélet kö-
vetésével egyidejűleg az összes épí-
tő és termelőerők mozgósítására és
összefogására törekedtünk és fogunk
törekedni, hogy közösen vigyük elő-
re mindnyájunk nagy ügyét. Ez a nyi-
latkozat most is érvényes és be akar-
juk tartani a maga teljességében és
minden egyes részletében.

- Munkaprogramunkat, amely a vá-
lasztási platformban hoztunk nyil-
vánosságra nagy vonásokban, nem szük-
séges megismételni. De azt hiszem,
hasznára lesz a közvéleménynek, ha a

kormány összetételéről szóló párt-
közi tárgyalások megkezdése előtt
- és amennyire én tudom, ezek a
tárgyalások még nem kezdődtek el,
- megpróbálom nyilvánosan megvilá-
gítani néhány alapvető elvi köve-
telményt, amelyet az elvbarátaim
és jómagam fogunk mindazokkal szem-
ben támasztani, akik velünk együtt
akarnak majd kormányt alakítani.
Ezuttal négy ilyen követeléssel ki-
vénok foglalkozni:

1. Közös felelősség a kormány
politikai vonaláért mindazoknak a

AKI RÉSZT VESZ A KORMÁNYBAN, VÁLLALNIA KELL A KOLLEKTIV FELELŐSSÉGET A KORMÁNY PROGRAMJÁÉRT ÉS CSELEKEDETEIÉRT

- Az állam berendezésének és megszilárdításának kezdetén vagyunk.
Egyre nagyobbarányú tömegelíjésre készülünk, valamint nagyszabású épí-
tési és telepítési akcióra. Mindez tervszerű kezdeményezést fog követel-
ni jónéhány évre a kormánytól. Alapvető problémák állnak előttünk kül-
politikai és belpolitikai téren. Nagy nehézségekkel és veszedelmes aka-
dályokkal fogjuk szembetalálni magunkat. Ezért stabil kormányra van
szükség, amely ismeri a maga útját és megtorpanás nélkül törekszik a
célja felé, egyben pedig élvezzi a választók hűségessége és állandó támoga-
tását. Ez a terhek és a felelősség becsületes megosztását teszi köte-
lezővé a kormányzás valamennyi résztvevője számára. Minden pártnak el-
 kell döntenie, hogy, melyiket választja a két út közül: vagy résztvesz
a kormányban és vállalja kollektív felelősséget a kormány programjá-
ért és cselekedeteiért, vagy pedig kívülmarad és megőrzi magának az el-
lenségesség és abizálat jogát. Mind a kettőt egyszerre nem lehet
választani.

ÓRIÁSI ÉS NEHEZ FELADATOK VÁRNAK A ZSIDÓ ÁLLAM ELSŐ VÁLASZTOTT KORMÁNYÁRA

- A kormány külpolitikája nagy-
mértékben fogja eldönteni a biz-
tonság, a háború és a béke sorsát,
a nagy alijje és építés lehetősé-
geit. Ezért mindazoknak a csoportok-
nak, amelyek részt fognak venni a
kormányban, előre kell tudniok, mik
ennek a politikának az alapvonalai
és hogy hajlandók-e ezeket az irány-
vonalakat támogatni a kormányon be-
lül, vagy kívül. A galuti zsidóság
összegyűjtésére, valamint a mező-
gazdaságban, az iparban és a ten-
gerészetben szükséges felépítési
és továbbfejlesztési alkotások te-
remtésére irányuló konstruktív erő
kifejtés minden zsidó kormányt,
amely hű akar maradni a hivatásá-
hoz arra fog kötelezni, hogy mozgó-
sítsa és előmozdítsa a nagy töke-
beáramlást, valamint a KULTÚRI
állami és nemzetközi tokének bekap-

csolódását, továbbá arra, hogy minden
kollektív és egyéni produktív kez-
deményezést igénybevegyen az ország
valamennyi természeti kincsének és
gazdasági lehetőségének gyors és cél-
szerű kiaknázása érdekében, hogy le-
hetővé tegye a tömegelíjje egyre szé-
lesebbkörű befogadását. A zsidó nép
megmaradt részeinek a galutból való
mentésével együtt meg kell menté-
nünk a galuti zsidó vagyon maradvé-
nyait is. E kettő nélkül az ország
nem fog felépülni. Ezzel egyidejű-
leg a kormányra hárul az a feladat,
hogy a falusi és városi munkások
gazdasági támogatásáról és fejlődé-
séről gondoskodják, a munkás-telepü-
lés és szövetkezeti mozgalom min-
den formában való kibővítéséről, prog-
resszív munkatörvényekről és birtok-
törvényekről, a munkások által os-
(Folytatás a 3-ik oldalon)

A CSEHSZLOVÁKIAI ZSIDÓSÁGOT CSAK EGYETLEN DOLOG ÉRDEKLI: AZ ALIJJA

Azzal a hírrel egyidejűleg, hogy mintegy 500 csehszlovákiai zsidó szökött át a határon Ausztriába és Németországba, közölte a "Hador" az alábbi érdekes cikket prágai tudósítójától, Slomo Orentől a csehszlovákiai zsidóság körében beállott változásról.

Mindenki, aki mostanában ellátogat Csehszlovákiába, azonnal észreveszi azt a mélyreható változást, amely a zsidó lakosság körében állott be az utolsó hetek során. A csehszlovákiai zsidóság tömegei - ha ugyan egy 35 ezer lelket számláló népcsoportra réillik a "tömeg" megjelölés, - megmozdultak. Akármerre fordul az ember, mindenütt csak egyetlen beszédtema van: az alijja. A különbség a mostani napok és a második világháború befejezését követő korszak között óriási. Akkoriban tért vissza Csehszlovákiába a régi zsidó lakosságnak mintegy tizedrésze és ennek túlnyomó többsége azzal az elhatározással tért vissza, hogy beilleszkedik az államba és új életet épít fel magának. Nem voltak kevesen olyanok sem, akik Erec Jiszraelel utaztak vissza. Ezek az emberek 1938-ban és 1939-ben certifikátokért verekedtek, a háború alatt biztonságban ültek Erec Jiszraelelben és az első adott alkalommal elérülték a "cionizmust" és hátat fordítottak a zsidó országnak. Most ezekből az emberekből is sokat lehet látni a csehszlovákiai alijja megszervezésével foglalkozó zsidó állami hivatalokban.

Ezeknek a zsidóknak minden terve összeomlott, amelynek révén Csehszlovákiában akartak újra meggyökerezni. Az egész idő alatt egyedül és elszigetelten maradtak és keservesen kellett tapasztalniuk, hogy a náciizmus és a naci haláltáborok egészen más hatást gyakorolt a keresztényekre, mint a zsidóknak.

Az új kommunista rendszer, amely gyökereiben rázta meg az ország egész gazdaságát, elpusztította a zsidóság tekintélyes részének a létalapját. Ezeknek az embereknek át kell rétegeződniük és ez a széndék nehézségekbe ütközik máris azért is, mert ennek során szorosabb kapcsolatba kell kerülniük a nem-zsidó társadalom különböző rétegeivel, amelyek a hitleri méregtől vannak még mindig átitatva. Igaz, van egy új törvény, amely súlyos büntetéseket ír elő a fajgyűlölet megnyilvánulásai ellen, de ez a törvény sem alkalmas arra, hogy kigyógyítsa a társadalmat a beléoltott antiszemita méregből. Sőt most ugynevezett neo-antiszemitizmus is van, amely egy született meg, hogy a kulcspozíciókban a számarányukat

tulhalsdón ülnek zsidók és az ország minden bajáért, nehézségéért és kudarcáért őket okolják.

Ez idézte elő, hogy a zsidó állam megalakulásának hírére valóság-gal felvillanyozódtak a csehszlovákiai zsidók. Minden hirt, amely Izraelel jön, szomjas lélekkel fogadják és viharos vágyat kelt bennük, hogy ők is polgáraivá lehessenek a feltámaszt zsidó államnak. Ez a fellángolás különböző cionista manifesztációkban jut kifeje-

RENDKIVÜL VIHAROSNAK IGERKEZIK A SZOCHNUT VEZETŐSÉGÉNEK NEWYORKI ÜLÉSE

A Szochnut jeruzsálemi vezetőségének 7 tagja a napokban Newyorkba utazik, hogy résztvegyen az amerikai tagokkal együtt a Szochnut exekutívájának teljes ülésén. Az ülés elé nagy érdeklődéssel tekintenek, mert annak programpontja az United Jewish Appeal vezetőségében kitört belső válság megoldásának kérdése. Az amerikai cionista szervezet vezetősége eleve tiltakozott az ülés összehívása ellen és olyan határozatot fogadott el, amely szerint a Szochnutnak ezt az ülését az amerikai cionista szervezet belső ügyeibe való beavatkozásnak tekintik. Időközben Montor és Morgenthau sze-

zésre. Január 8-ikán és 9-ikén Pöstyénben országos cionista konferencia zajlott le, amely teljesen a csehszlovákiai zsidóság kivándorlási készülődéseinek jegyében állott. Soha még annyi delegátus és vendég nem vett részt Csehszlovákiában valamely cionista konferencián, mint most. A konferencián tulajdonképpen egyetlen kérdéstről tárgyaltak: az alijja kérdéséről. Ez a legfőbb problémája ma csehszlovákiai zsidóságnak, amelyben még sohasem volt akkora érdeklődés a zsidó állam iránt, mint most.

mélye körül egyre jobban kiéleződik a viszály. Az amerikai klálcionistáknak a progresszív párthoz csatlakozott csoportja, amelynek élén Lipszky és Stepan Wise áll, éles támadásba kezdett a cionista szervezet jelenlegi vezetősége, főképpen dr. Silver és dr. Newman ellen. Az egységes gyűjtőakció válsága így belső cionista válsággá mélyül és a Szochnut vezetőségi ülésének fontos szerepet kell betöltenie ennek a válságnak a megoldásában. Ezen az ülésen, amely rendkívül viharosnak ígérkezik, fogják egyébként megállapítani a cionista kongresszus következő ülésének időpontját és helyét is.

EGY KERESZTÉNY TEOLOGUS FEL AKARJA UJITANI JÉZUS PERÉT A JERUZSÁLEMI LEGFELSŐ BÍRÓSÁG ELŐTT

Az érdekes "perujítás" iratai már megérkeztek Jeruzsálembe. - Rosenblüth

igazságügyminiszter véleménye szerint nem lehet a perujítást elrendelni

A zsidó államnak a nyugati hatalmak által történt elismerése sem keltett olyan nagy feltűnést az európai sajtóban, mint az a "perujítási kereset", amelyet a jeruzsálemi legfelső bírósághoz nyújtottak be. A beadványt egy angol ügyvéd terjesztette elő egy Hollandiában élő teológus és filozofus nevében, aki egyelőre a "H 187" elnevet használja. Ez a teológus ezzel a kérelemmel fordul a zsidó felsőbírósághoz, hogy tárgyalja újra Jézus Krisztus perét. A beadvány szerzőjének jogi idézetekkel alátámasztott véleménye szerint a zsidó Szinhedrionnak nem volt jogában halálra ítélni Jézust, ugyanakkor pedig Pilatusnak, Júdea római kormányzójának nem volt joga megerősíteni. A felelőző hangsúlyozza, hogy már régen vár arra az alkalomra, hogy Jeruzsálemben a Szinhedrion jogutódja, legfelső zsidó bíróság megalakuljon, amely Krisztus perét felújíthatja.

Dr. Zamora, a legfelső bíróság elnöke az újságírók kérdésére megerősítette, hogy a beadvány valóban megérkezett Jeruzsálembe. A beadvány szerzője titokban tartja a nevét, de a mellékelt zárt borítékban tartalmazó adatokat Dr. Zamora szerint a felfolyamodás jogi felké-

szültségre valló munka. A beadványhoz mellékelt levélben azt is bejelentti annak szerzője, hogy a perujítási kérés részletes jogi indokolását rendes postával elküldte és kéri, hogy annak megérkezéséig a bíróság ne foglalkozzék az ügyel.

Az újságírók megkérdezték Dr. P. Rosenblüth igazságügyminisztert is, hogy mi a véleménye az ügyben. A miniszter válasza így hangzik:

"A dologról még csak a helyi sajtóban értesültem és nem tudom, hogy tehetünk-e valamit ebben a kérdésben. Nézetem szerint ezidőig nincs törvényes alapja a per felújításának. Ez azonban nem befolyásolja azt a tényt, hogy a kérdés a világ keresztény lakosságának millióit érdekli, mert hiszen ez az egyház körében örök vita tárgyat képez.

HANY SZAVAZATOT KAPOTT A WIZO-LISTA?

A kormány sajtóirodája közli: Az alkotmányozó nemzetgyűlési választások eredményeinek ideiglenes összegezésében, amelyet a lapok közöltek, tévedés történt a WIZO-lista rovására. Ebben a kimutatásban tévedésből a WIZO-lista 4017 szavazattal szerepel, holott a valóságban 5317 szavazatot kapott.

Az Uj Kelet telefonszáma: 29-98

(folytatás az első oldalról)

szakszervezeti tömörülésének előmozdításáról, az ország valamennyi lakosát felölelő társadalombiztosításról, a nyomor-telepek művelésének, a túlszűköltésének és betegségének gyökeres megszüntetéséről, a keleti származású népcsoportok gazdasági, kulturális és társadalmi helyzetének egészségesítéséről, a körünkben lévő különféle származású csoportok közötti választófalak lerombolásáról, valamint az életszínvonal és a munkafeltételek állandó és fokozatos megjavításáról. Ugyanígy az egész lakosság kötelező iskoláztatásáról és egészségéről, nemzetiségre való tekintet nélkül.

Mind ezek a szociális szükségletek, valamint katonai és politikai szempontok arra fogják kötelezni a kormányt, hogy a tervgazdálkodás rendszerét vezesse be, amely a cionista-szocialista ideál maradéktalan megvalósítására irányul, a teljes és tökéletes nemzeti és szociális megváltásra, amelynek elérkezett az ideje. Az alapját ennek már megvetettük. Hiszünk és biztosak vagyunk abban, hogy ez az ideál maradéktalanul meg fog valósulni, ha nem is egyszerre és azonnal. Ennek az ideálnak részleges megvalósulása máris mélyreható változást idézett elő a jisiv gazdasági és társadalmi strukturájában. Ennek a változásnak legjellegzetesebb megnyilvánulása, amelyhez hasonló nincs a világ egyetlen más zsidó közösségében sem, az a nagyjelentőségű tény, hogy a falusi és városi dolgozók alkotják a jisiv többségét és állnak a jisiv élén. Ez nem statisztikai adat csupán, hanem dinamikus valóság és nem véletlen, hogy a fiatal állam megválasztott képviselőinek többsége munkás. És a konstruktív koncentráció kormányában, amely az állam építő és termelő erőinek legjavából a cionizmus és a demokrácia alapelveinek legmegbízhatóbb hivatásból jön létre, szükségszerűen munkástöbbségnek kell lennie. Nemcsak azért, hogy ez a kormány ameglevő valóságnak a tükörképe legyen, hanem a fejlődés irányának biztosítása érdekében is, hogy az országban élő zsidó népből dolgozó, szabad, jogokban és kötelességekben egyenlő népet alkítsunk ki, amelyben nincsenek osztályok, nincsen nyomtatás és ember a masikat meg nem rövidíti.

Azt hiszem, hogy ez a négy követelése zsidó állam tulnyomó és döntő többségének a követelése, amelyek minden ezután alakuló kormányt köteleznek. Világos azonban, hogy a döntés és az elhatározás joga az alkotmányozó nemzetgyűlés kezében van, és annak szuverén szava meg fog valósulni.

JIDDIS TANNYELVŰ ÁLLAMI ISKOLÁKAT ÁLLITANAK FEL TEMESVÁRON ÉS SZATMÁRON

Bukarest, (STA).- Paula Baras, akit a román kormány a jiddis nyelvű iskolai oktatás felügyelőjévé nevezett ki, nyilatkozott a jiddis nyelvű középiskolák felállítására irányuló előkészületekről. Elmondotta, hogy négy jiddis középiskolát állítanak fel az országban és pedig Bukarestben, Jasiben, Temesváron és Szatmáron. Három iskolának internátusa is lesz, azonkívül az iskolák teljes technikai felszereléséről is a kormány gondoskodik. A tanítás megkezdését egyelőre a tankönyvek hiánya akadályozza. Az említett négy középiskola felállításán kívül tervbe vették jiddis nyelvtanfolyamok bevezetését mindazokban az állami román iskolákban, amelyekben megfelelő számú zsidó tanuló van.

Itt említjük meg, hogy a legutóbb megtartott népszámlálás alkalmával Romániában 253 ezer ember vallotta magát zsidó nemzetiségűnek. Az országban a felszabadulás után tudvalevőleg 350 ezer zsidó élt. Ebből eddig 25 ezer ember alijjázott. Ugyátszik, hogy a fennmaradó több, mint 70 ezer zsidó politikai és világnézeti okokból románnak vallotta magát.

AMERIKA DE JURE ELISMERTE A ZSIDÓ ÁLLAMOT, DE EGYBEN TRANSZJORDÁNIÁT IS

Washingtonból jelentik: Hétfőn a késő esti órákban a Fehér Ház közleményt adott ki, amely bejelenti, hogy az Egyesült Államok kormánya teljes elismerést adott meg a zsidó államnak és Transzjordániának. Ezzel a közléssel beigazolódtek azok az előzetes feltevések, hogy Amerika az izraeli választások eredményétől teszi függővé a zsidó állam de jure elismerését. Azzal, hogy ezzel egyidejűleg Amerika Transzjordániát is elismerte, Truman elnök az angol külügyminisztériumnak tett régi ígéretét teljesítette.

London, (STA).- A Manchester Guardian a zsidó államnak Angliában történt elismerésével kapcsolatban megállapítja, hogy az még nem jelenti egyben a két ország közötti kölcsönös megértés helyreállítását. A megértés érdekében konkrét lépéseket is kell tenni, mondja a lap és hozzáfűzi, hogy mindenekelőtt Angliának olyan megbízottat kell küldenie Tel-Avivbe aki meg tudja felelni nehéz sze-

repének. A két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésén kívül a lap szerint sürgetni kell, hogy az iraki petroleum szállítást kezdjék meg újra a haifai finomítók részére és meg kell fizetni a zsidó államnak a londoni sterling számlán zárolt követeléseit. Végül azt írja Manchester Guardian, a zsidó államnak is meg kell értenie, hogy Anglia nem azért tartja közel-keleti bázisait, mert ellenséggént áll Izraellel szemben.

BUNCHE UJ JAVASLATOKAT TERJESZTETT ELŐ ÉS ABDALLAHT IS MEGHIVJA RHODOSEA

Rhodosból jelentik: Dr. Bunche hétfőn újabb javaslatokat terjesztett a zsidó és egyiptomi delegációk elé a vitás kérdések megoldása érdekében. Ezeket a javaslatokat Bunche vasárnap dolgozta ki, miután ezt megelőzően Riley táborszernagy megbeszéléseket folytatott azokról az új utasításokról, amelyek a két bizottság tagjai kormányaitól kaptak. A javaslatok átnyújtása után Bunche külön megbeszélést folytatott az egyiptomi delegáció tagjaival és közölte velük, hogy amennyiben ezeket a javaslatokat nem fogadják el, ezzel eldöntik a rhodosi tárgyalások sorsát. Az egyiptomi delegáció egyik ezredes-tagja a beszélgetés után azonnal Kairóba repült, hogy kormányától új utasításokat kérjen. Az egyiptomi kiküldöttnek kedden kell visszaérkeznie Rhodosba.

A zsidó delegációnak hétfőn a késő esti órákban kellett választ adnia Dr. Bunche javaslataival kapcsolatban.

Ammenben mára vérték dr. Bunche levelét, amelyben Transzjordániát meghívja rhodosi tárgyalásokra. Szíria, Irák és Libanon meghívására

is számítanak. Az arab államok hírszerint előzetes tanácskozást folytattak a kérdésben és állítólag bizonyos feltételeket fognak támasztani, de általában azt hiszik, hogy az arabok válasza pozitív lesz.

A kormány sajtóirodája közli: Hétfőn délután a jeruzsálemi volt főkormányzói palotában ismerkedési ünnepség folyt le a zsidó állam helyi hatóságai és a békéltető bizottság tagjai között. Zsidó részről Dr. Dov Josef katonai kormányzó, Dr. Bergmann helyettes kormányzó, Auster polgármester, Dajjan alezredes, helyőrségi parancsnok és Jehuda Golan, a külügyminisztérium jeruzsálemi képviselője vett részt. Az UNO részéről jelen volt a békéltető bizottság francia és török tagja, az amerikai delegátust helyettesítő két külügyminisztériumi tisztviselő, dr. Azcarate, a békéltető bizottság titkára, az UNO megfigyelők jeruzsálemi parancsnoka, valamint a palota őrizetére kirendelt vegyes arab-zsidó őrség belga parancsnoka. A főbejáratnál zsidó, a belső épület előtt pedig egy zsidó és egy arab katona ott őrséget.

A MAI VEZÉRCIKKEK

A választások eredményének nyilvánosságra kerülése alkalmából a "Davar" a következőket írja: "Az alkotmányozó nemzetgyűlési választások eredménye nemcsak az ideiglenes kormány és azoknak a politikai erőknek az útját igazolták, amelyek a cselekvéseit irányítják, hanem a jisiv útját is. Két "ismeretlen" volt a választások előtt, amelyet az ítélőképességükben legbiztosabb találgatók sem tudtak megfejtetni: az új alijja és a hadsereg. Nem volt semmi bizonyosság arra, hogy ezeken a választásokon nem mutatkozik-e szakadék az állam légi lakosai és az új olék között, és hogy sikerül-e ezuttal is az errec-jiszraeli jisivnak összeolvadnia az új alijja embereivel egységes politikai és kulturális közösségben. Az utolsó évben ugyanis igen nagy számban jöttek új olék és a szavazók közötti százalékarányuk sokkal nagyobb volt, mint minden más választási küzdelemben, amely eddig a jisivban lefolyt. És ennek az alijjának az útja, amíg az országba érkezett, annyira nehéz volt és olyan mély nyomot hagyott az emberek lelén, hogy egyáltalán nem volt magától értetődő dolog, hogy az ennek az alijjának a tagjai részéről jövő politikai megnyilatkozás azonos lesz az ország náluk régebbi lakosainak politikai reakciójával. Fennállott a politikai szakadás veszélye az új alijja és a jisiv között. De jött a választások napja és megmutatta, hogy bár vannak különbségek, azok nem nagyok és nem számosak. Az új olék nagyobb centrumaiban a szavazások eredménye nem sokban különbözik az ország városaiban és falvaiban lefolyt szavazás eredményeitől. Az utolsó évben az országba érkezett alijja már beilleszkedett a jisiv politikai és gazdasági szervezetébe."

"Ugyanigy voltak, akik nem hitték, hogy az egyes listákra a hadseregben leadott szavazatok megoszlása hasonló lesz a polgári jisiv szavazatainak megoszlásához. Kiderült azonban, hogy itt sem nagy az eltérés és általában nézetazonosság áll fenn az egyenruhát viselő polgárok és a hadseregen kívüllevő polgárok között."

"Ezeknek a választásoknak az eredménye a zsidó állam lakosságának egységét tanúsítja."

*

A "Haboker" a választások végleges eredményeiből azt a következtetést vonja le, hogy a polgári táborban fennálló szétforgácsolódás nélkül a nemszocialista blokk a második helyre kerülhetett volna az alkotmányozó nemzetgyűlésben, a melléte leadott szavazatok alapján. A lap a zsidó állam választóinak egészséges érzékének tulajdonítja, hogy a választási propaganda szédítő örvényében is biztosítani tudták a mérsékelt és kö-

zéputon járó elemek helyét az államban. Azt, hogy a kétoldali szélsőségek erős vonzást gyakoroltak a választókra, a "Haboker" elsősorban a szavazók fiatal korával magyarázza, mint ahogyan az új olék tömegeit is az alijjára való hosz-

A KISPOLGÁROK PÁRTJÁVÁ ALAKUL ÁT A MAPAJ ?

Az "Al Hamismar" a határvidéki és hadseregbeli szavazatok által második helyre ugrott Egyesült munkáspárt (Mapam) sikerét elégtellegel könyveli el, majd a következőképpen folytatja: "A Mapaj nagy számbeli előnyt ért el ugyan a Mapammal szemben az alkotmányozó nemzetgyűlési választásokon, de ezt a többletet döntő mértékben a kispolgárság tízezer és tízezernyi szavazata hozta, amelyet a Mapaj a védőszárnyai alá vett és amelynek egyre fokozott mértékben válik politikai és szociális megnyilatkozásává. A Mapaj által az általános választásokon elért szavazatok száma és a hisztadruti választásokon elért szavazatok száma közötti különbséget fogja megmutatni, milyen méreteket ért el a Mapajnak munkáspártból kispolgári párttá való átala-

A POLGÁRI KÖZÉPPARTOKNAK, HA FENN AKARNAK MARADNI, MEG KELL TALÁLNIUK

AZ UTAT AZ IFJUSÁGHOZ

"A választások végleges eredménye nem hozott semmiféle meglepetést" - állapítja meg a "Haarec" és hozzáfűzi, hogy a katonák szavazatai nem sokban befolyásolták a polgári szavazatok alapján kialakult eredményeket. Az ingadozások egyedül a Mapamnál hoztak kétszalékos emelkedést, a Mapajnál nem egészen másfél százalékot, a Chéruznál mindössze háromtized százalékot, míg a vallásos pártok blokkja közel egyszázalékot veszített és ezzel a harmadik helyre esett vissza. Rosszabbodott az átlaga a klacionistáknak és a progresszív pártoknak, amely mindkettő félszalékot veszített és a WIZO-lista átlaga hattized százalékkal csökkent.

"Az, hogy a két munkáspártnak aránylag erős gyökerei vannak a hadsereg soraiban, vagyis az ifjúság körében, - folytatja a lap, - senkit sem lepott meg és ezt is előre el lehetett képzelni, hogy a Mapamnak jelentős sikere lesz a katonák között. A különféle mérsékelt listáknak az ifjabb nemzedék körében való gyengesége csak a másik oldala ugyanannak az éremnek. De az a tény, hogy ez régen tudott dolog volt, nem változtat magán a helyzeten. A Mapamnak, a terveinek és taktikáinak legélesebb elmozdója sem fogja lekicsinyelni azt a nagy szerepet, amelyet a benne megszervezett ifjúság vitt a heza védelmében. Ép-

szu várakozás és a hitleri Európa szenvedései fogékonyakká tették a szélsőséges jelszavak iránt. Mindamelllett azok a megállapodottabb és stabilizáló erők, amelyek nem rajonganak a forradalmi eszmék és megrázkódtatások iránt, teljességgel megőrizték a befolyásukat, - állapítja meg a lap.

kulási folyamata, - amely folyamat minden reformista pártra jellemző. Az osztályértékek fokozatos feladásának ebből a bomlási folyamatból a Mapaj még megmenekülhet közösen megállapított tevékenységi program alapján létrejött egységes munkásfront felállításával. Az alkotmányozó nemzetgyűlési választások végeredménye abszolút többséget biztosítanak a Hisztadrut pártjának és semmi akadályt zárt munkástöbbség teremtésének, az új kormánykoalíció alapjaként, amely demokratikus és haladószellemű koalíció legyen."

A lap annak a reményének ad kifejezést, hogy amennyiben a Mapam megerősödve kerülne ki a hisztadruti választásokból, az fokozni fogja a Mapajra gyakorolt nyomást ebben az irányban.

pen a párt chaluci hiveinek a tulajdonságai s vezetőségének meddősége és szélsőségesége között fennálló nagy különbség teszi a párttal való vitatkozást olyan sajnálatos, de szükségszerű feladattá."

Miután a lap azt fejtegeti, hogy a középpártoknak, ha fenn akarnak maradni, meg kell találniuk az utat az ifjúsághoz, a következőképpen fejezi be a cikket: "Az új kormány összeállítása tekintetében a helyzet jóformán mit sem változtatott a végleges számok által. A kezdeményezés a Mapaj kezében van és megpróbálhatja, hogy olyan társakat találjon magának, mint a Mapam, de azt is megteheti, hogy szélesebb koalíció összeállítására törekedjék, a mostani koalícióhoz hasonlóan. A választás a következő: vagy aránylag szűk alapon létrejött koalíció, amely részletes és előre megállapított program alapján történt összefogást képvisel, vagy pedig szélesebb koalíció, amelynek biztos a nagy többsége, de a programja szükségszerűen homályosabb és általánosabb lesz." Egy követelménynek mindenképpen meg kell majd felelnie, bármilyen leendő kormánynak: hogy igazi koalíciós kormány legyen és minden pártot, amely résztvesz benne, kötelezni kell arra, hogy viselje a közös felelősséget, - tér vissza ismert álláspontjára a "Haarec".

Dr. HAJDU MIKLÓS 70 EVES

Dr. Hajdu Miklós hetvenéves születésnapja nemcsak családjának és szűk baráti körének ünnepe. Ez a termékenymultu, harcoséletű író és újságíró, a lelkes és odaadó közéleti férfi önmagában hordozza a magyar galutnak egy hosszú és küzdelmes korszakát. Mint velősos család gyermeke, fiatalkorában megismerkedett a zsidó kultúrával, amelynek egész életén keresztül hűséges harcosa maradt. A budapesti zsidó intellektuál jó békeidőbeli pályáját futotta meg: fiatal korában magyar újságíróvá lett és hamarosan a legjelesebbek közé küzdötte fel magát. Ő volt A Nap szerkesztője, az első nagy magyar napilapé, amely a modern magyar újságírás uttörője volt. De a zsidó tudás és a zsidósághoz való ragaszkodás mélyen gyökeret vort dr. Hajdu Miklós szívében. A "Huszedik század"-ban az egyetlen, aki cionista szellemben mert imi a zsidókérdésről. A Mult és Jövő megjelenésével fórumot kapott a zsidó írásainak közlésére. Bár az első világháboru után nem dolgozott többé napilapnál, tovább folytatta a zsidó és cionista publicisztikai tevékenységét a pesti zsidó sajtóban, elsősorban a Mult és Jövőben. A budapesti hitközség vezetőségében dr. Patai József mellett az egyetlen cionistának meri vallani magát. A Dohány uceai nagytemplom előljárója és szertartásmestere és ő az, aki a templom világhírű istentiszteleteinek külső pompáját megadja.

Közben számos zsidótémájú könyve is megjelent. A cionista országépítés művébe a Pro Palesztina liga megalakulásával még intenzívebben kapcsolódott be és annak alelnöke lett. 1933-ban dr. Patai Józseffel együtt látogatott el Erec Jiszraelbe, ahová 1938-ban családjával együtt elhagyta. Itt tovább folytatta közírói és közéleti tevékenységét. A Hitachdot Olej Hungaria telavivi csoportjának, majd országos szervezetének elnöke lett, s ma is annak tiszteletbeli elnöke. A klalcionista pártban politikai szerepet is vitt, mint a magyanyelvű csoport egyik vezetője. A héber sajtóban számos cikket jelent meg. Tisztelői két évvel ez előtt verették be a Karen Kajemet aranykönyvébe. Ma Tel Litvinszkyben él és előljárója a falu kis hitközségének. Biztos, hogy ebben a hitközségben kevesebb a pompa és kisebb az előljárót övező formáság is. De a 70 éves dr. Hajdu Miklós nyilván békés megelégedéssel éldegél az újjászületett Izraelben, amelynek megteremtésében becsületes és tehetséges közéleti munkával ő is részt vett, a budapesti Galutban és a háborus országban egyaránt.

A HISZTADRUT POLITIKA-MENTESÉGET KÖVETELI AZ OVED HACIONI PROGRAMJA

A SZAKSZERVEZETI VÁLASZTÁSOK KÜSZÖBÉN

Az Oved Hacioni vezetősége most közzé adta programját a Hisztadrut február 13-ikén tartandó általános választásaira. Ennek a programnak egyik legfontosabb pontja a Hisztadrut politikamentességének kivívása.

A program további pontjai: nyissák meg a Hisztadrut kapuit minden dolgozó számára, elsősorban a tagdíjak és illetékek leszállítása által és a Kapat Cholimnak állami intézménnyé való átváltoztatásával, hogy ezzel levegye a munkástömegek válláról a ránkiszorított terheket.

A választási program, amelyet egyhangulag fogadtak el az Oved Hacioni végrehajtóbizottságnak multheti ülésén több más pontot

Az Uj Kelet telefonszáma: 29-98

A ZSIDÓ ÁLLAM TÖMEGES ELISMERÉSÉNEK HATÁSA ALATT TOVABB ESIK AZ ARANY ÉS A DOLLÁR SZABADFORGALMI ÁRFOLYAMA

A zsidó állam tömeges elismerésének nemcsak politikai kihatásai voltak, hanem a gazdasági életre is befolyást gyakorolt. A megerősödött bizalom jeleként az arany és a dollár szabadforgalmi ára visszaesett, ezzel szemben a mandátumkormány alatt kibocsátott kölcsönök kötvényeinek árfolyama javulásnak indult. Tegnap az arany sovereign árfolyama a multheti 5.26-ról és a január elejei 5.94-ről 5.26 fontra esett, vagyis olyan alacsony árfolyamra, amilyen hosszú idők óta nem állott az arany. A tel-avivi piacon még 1948 februárjában sem jegyezték ilyen alacsonyan az aranyat, amikor az országot az angolok egyoldalú és váratlan intézkedéssel kirekesztették a sterlingblokkból. Azokban a napokban az aranyfont 5.42 papirfontot ért.

TÁRSADALMI BIZOTTSÁG ÁLLAPITOTTA MEG A FEBRUÁRBAN KIOSZTÁSRA KERÜLŐ ÉLELMISZERADAGOKAT

Az élelmezési felügyelőség társadalmi bizottságot állított össze a havi élelmiszeradagok megállapítására. A bizottságban a WIZO, a Hadassza, a Dolgozó Nők szervezete, Tel-Aviv városa, a vidéki községi tanácsok és az élelmezési felügyelőség tisztviselői vesznek részt. Ennek a bizottságnak lesz a feladata az igazi szükségletek megállapítása, egyes adagok fokozása és egyes olyan cikkek kiosztásának megszüntetése, amelyeket a mai viszonyok mellett a zsidó államban fényűzési cikknek kell tekinteni. A bizottság már megtartotta első ülését és megállapította a februári élelmiszeradagokat.

is magában foglal. Így például a vezetőség magáévá vette Idov Cohennek a drágaság elleni küzdelem ügyében kidolgozott javaslatát, amelyet a Hisztadrut vezetősége is elfogadott. Az Oved Hacioni továbbra is követelni fogja a kormánytól, hogy korrigálja a drágaság indexet és ha ezt elfogadják, a kormánynak néhány hónapos türelmi időt adnak arra, hogy végrehajthassa az árak leszállítására és rögzítésére vonatkozó programját.

A vezetőségi ülésen tárgyaltak a parlamenti választások eredményeiről és leszögezték a szervezet álláspontját, hogy a progresszív elemek hajlandók részt venni kormánykoalícióban az ország gazdasági és társadalmi rendjének tiszteletben tartására irányuló kötelező program alapján.

Visszaesett a dollár árfolyama is, amely majdnem azonossá lett a hivatalos árfolyammal. A dollár szabadforgalmi ára jelenleg 345 mil, de adott pillanatban még ennél is alacsonyabban állott.

Az angolokkal meginduló gazdasági tárgyalások hírére ismét erős kereslet indult meg a mandátumkormány által kibocsátott kölcsönkötvények (Bearer Bond) iránt, amelyeket néhány hónappal ezelőtt kezdtek már bizonyos körök összevásárolni a piacon, amikor legfeljebb 6 fontot lehetett kapni egy 10 fontos kötvényért. Az elmúlt héten, a küszöbönálló elismerés hírére, az ár olyan 6 font 100 milre emelkedett, most pedig elérte már a 6 és fél fontot. A kereslet és ár-emelkedés az érdekeltek azon reményével függ össze, hogy a kötvények sorsa rövidesen rendeződik.

A február hónapi élelmiszeradagok lényegesen különböznek a januárban elosztott adagoktól. Erre a hónapra személyenként egy kiló cukrot, heti 600 gram margarint, 400 gram olajat, 400 gram rizset, 500 gram moscszappant, 150 gram sajtot, egy doboz szardiniát, 250 gram száritott gyümölcsöt osztanak gyermekeknek heti 5 friss tojást, felnőtteknek 2 vagy 3 friss tojást és 1 vagy 2 külföldi tojást. Ezenkívül minden család kap egy doboz ausztráliai gyümölcsöt és minden két ember 450 gram ausztráliai vaját. A húszostásról még nem döntöttek, de ezen a héten szabályozták a halfilé érusítását, mert leendő tartalék van az országban.

H I R E K

NAPTÁR

5709 Svét 2, kedd

1949 február 1.

Az Uj Kelet telefonszáma 29-98

A MAI RÁDIÓMŰSOR

(Rövid hullám 43.99 méter, /6820 kilocycle/, középhullám 460.3 méter, /651.63 kilocycle/).

6.50: Torna, 7: hírek, 7.15: zene, 11.30: a hadsereg kórházműsora, 13: hírek, 14: angol hírek, 17.15 a héziasszony rovata, 17.30: ifjúsági adás, 18: hírek, 18.15: keleti melódiák, 18.30: Talmud-lecke, 19.30: Leonora-nyitány No.3 (Bruno Falter vezényletével) csak a középhullámon/, 19.45: Tanach-részletek, 20: a hadsereg hírei és műsora, 20.30: Jeruzsálem költészet (előadás Jehuda Karni emlékére, irók, költők és énekészek részvételével), 21: Kafaél Sidi viola-hangversenye, 21.30 Ciprus műsora, 22: angol hírek, 22.15: héber hírek.

- Shertok külügyminiszter távirata Rajk magyar külügyminiszterhez. A kormány sajtóirodája jelenti: Shertok külügyminiszter a következő szövegű táviratot küldte Rajk László magyar külügyminiszternek: " Fogadja legjobb szerencsekívánataimat a magyar köztársaság megalapításának évfordulója alkalmából. Különlegesen örömmre szolgál, hogy ezt a baráti üdvözlőlevelet olyankor küldhetem Önnek, amikor országaink között a diplomáciai kapcsolatok megindulnak."

- Hóvihar és jégeső Jeruzsálemben. Az utóbbi két napban az egész országban sok eső esett, de különösen rendkívül heves viharok dúltak Jeruzsálemben. Vasárnap éjjel havazott és rögtön rá jégeső hullott. Hétfőn órákon keresztül jég és hóvihar tombolt a város fölött a környéken. Ennek ellenére a forgalom Tel-Aviv és Jeruzsálem között normálisan bonyolódik és úgy az autóbusz, mint taxijáratok fenntartották járataikat.

- Niebenhaus belga konzul Shertok külügyminiszternél. A kormány sajtóirodája közli: Jean Niebenhaus jeruzsálemi belga főkonzul ma hivatalos látogatást tett Shertok külügyminiszternél és közölte vele a belga kormány határozatát a zsidó kormány defektó elismeréséről. Ugyanakkor azt a reményét fejezte ki, hogy rövidesen sor kerül a diplomáciai megbízottak kicserélésére. Shertok miniszter örömmel fogadta a belga kormány közlését és an-

nak a reményének adott kifejezést, hogy a két állam között randes és baráti kapcsolatok fognak kiépülni, valamint szorosabb gazdasági kötelek lesznek. Ugyancsak hétfőn délelőtt A. Nedarbracht jeruzsálemi holland főkonzul, akit a zsidó államnak Hollandia részéről történt elismerésével egyidejűleg Hollandia izraeli képviselőjévé neveztek ki, hivatalos látogatást tett Jehuda Golannál, a külügyminisztérium jeruzsálemi képviselőjénél.

ALKALMI VÉTEL

"ADLER" NŐI-FERFI UJ KEREKPAR KÉTFELTARTÁS VILLANYBŐZŐ, VILLANYSÜTŐ, IRÓGÉP, MEGTEKINTHETŐ: BOROSNÁL, "SHAAR HAZOL" BETH LE-CHEM 8 (Becelel -suk)

- Milyen élelmiszereket osztanak Tel-Avivban és Haifán? Hivatalos közlés szerint a héten 5 friss tojást osztanak Tel-Avivban a gyermekeknek és kettőt a felnőtteknek a 121-es szelvényre, ezenkívül fejenként 200 gram margarint a 49-es szelvényre. A héten 500 gram banánt is osztanak a csecsemőknek (egy óvig) és 250 gram banánt a nagyobb gyermekeknek (18 éves korig) a 25-ös szelvényre. Haifán a következő adagokat osztják ezen a héten: fűtő- és Thuvu-vejet és 7 friss tojást gyermekeknek, két friss tojást és egy külföldi tojást felnőtteknek, 100 gram tojásport a 15-ös szelvényre, 200 gram margarint, 200 gram szárított barackot a 22-es szelvényre, 250 gram halfilét és 350 gram élőbaromfít a 169 számú szelvényre. Ezenfelül banánt, paradicsomot, sárgarépat, hagymát, fokhagymát osztanak a 45-ös, illetve a 56-os számú szelvényre.

- KÖNYVKÖTŐT KERES Jámor Eliseva kölcsönkönyvtára, Tel-Aviv, Allenby 84.

- ÓRA-alkatrészek, szerszámok órák és aranyművesek részére nagyban. CHAUL, Haifa, Herzl 47. Alapítva 1929.

- Megváltozott a tel-avivi 4-es autóbusz utvonala. Az Allenby ut forgalmának tehermentesítésére, különösen a Kikar Harosavot tér és a Jehuda Halévy utca közötti szakaszon, Tel-Aviv városa elhatározta, hogy mártól kezdve átteveli a 4-es autóbusz forgalmát erről az utszakaszról. A központi Egged állomásról Észak felé induló 4-es autóbuszok ezentúl a Barzilej utcánál fordul be és a Mikvé Jisraél utcán folytatja útját a vasuti síneken át az Allenby utca felé. Innen az autóbuszok az eddigi utvonalat követik továbbra is. Az észak felől az Egged irányába közlekedő autóbuszok továbbra is a jelenlegi utvonalon haladnak.

- Kaplan pénzügyminiszter Amerikába utazott. Kaplan pénzügyminiszter tegnap repülőgépen Amerikába utazott. A pénzügyminiszter utazása az amerikai kölcsönnel és a Szochnut ülésével van kapcsolatban. Vele együtt hagytek el az országot a jeruzsálemi executive tagjai is, akik a Szochnut amerikai ülésén fognak résztvenni.

- DOKTOR FERARU SZÜLÉSZ, NŐGYÓGYÁSZ BUKARESTBŐL női betegségek, műtétek, szülészet. Rendel reggel 9-10 és d.u. 4-6 Tel-Aviv, Reiness u.5. Telefon 5-666

- HA JÓI ÉS CIOSÓN AKAR ÉRKEZNI keresse fel "CAFÉ FRIEDET" Csernichovski ut (volt Becelel 27) LIGYAR KONYHA

- Felemelték a paradicsom árát. A sok esőzés és a hideg időjárás által a veteményekben okozott károka való tekintettel az élelmiszeri hatóságok az elsőosztályu paradicsom árát kilónként 124 milre és a kékparadicsom (chacilim) árát 80 milre emelték. A másodosztályu paradicsom hivatalos ára változatlanul 70 mil kilónként. Az örölt rózsa 150 gramos csomagonkénti árát 55 milben, a füstölt hal árát pedig kilónként 270 milben állapították meg.

- BUTORT legelőre, ősebben vehet cserélhet, eladhat GRUNFELD TESTVÉREK-nél, Tel-Aviv, Jochanan Herzandler 18. (Schenkin-saroknál) Ugyanott butorok átpoliturozását is vállaljuk.

- VARRÓGÉP MERKAZ, (központ) VÉTEL, ELADÁS, JAVÍTÁS, kimondott szaküzlet. TEL-AVIV, BET LE-CHEM 8 - BECALEL SUK-nél.

- Egy hónap alatt 7987 kérést adtak be az alijja-minisztériumban. Hivatalosan közlik: Az alijjanisztérium tel-avivi körzeti irodájának január hónapban nem kevesebb, mint 7987 ügyele volt. Az irodához legtöbb esetben rokonok kigénylése ügyében fordultak. Ez a szám ékesen bizonyítja a galuti zsidóság nehéz helyzetét és az óriási alijjaszükségleteket.

- A ptach-tikvai magyar kölcsönkönyvtárból a legjobb és legújabb könyveket olvashatja. Véroshézival szemben. Magyar könyveket minden tételben veszek.

- Tizenhároméves zsidófiu 3000 dolláros adománya a Magen David Adomnak. Newyorkból jelentik: Egy 13 éves brooklyni fiu ebarmicve ünnepélyen kapott 3000 dollár értékű ajándékait a Magen David Adom részére adományozta, hogy betegszállító kocsit vásároljanak rajtuk. Az amerikai sajtó nagy elismeréssel emlékezik meg a esetről.

Kerje mindenütt az Uj Kelet-et.